

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATA PE SĂPTĂMÂNA
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Teleton 13-74

Reacțiunea religiei

De când științele pozitive au început să ia un avânt uimitor, problemele religiei au fost tot mai mult delăturate de matadorii pozitivismului. Teoriile lui Laplace despre originea cosmosului precum și sistemele lui Darwin cu originea speciilor, se părea într-o vreme, că au dărâmat din temelii tot edificiul credinței religioase, îngropând în ruine toată tradiția pe care se clădise societatea omenească în cursul veacurilor.

Filosofii pozitivismului au și pornit o luptă strașnică pentru estermnarea religiei.

Când marele astronom și matematician francez, Laplace a prezentat cosmogonia sa lui Napoleon, îtrebat de împărat, unde e Dumnezeu în sistemul său, omul de știință a spus plin de trufie: „N'am nevoie de El, Sire”.

Darwin cu sistemul său, adoptat de Herbert Spencer ca principiu al trecerii dela simplu la complex, stabilca un necs cauzal al tuturor fenomenelor, isvorite din natură, fără conlucrarea lui Dumnezeu. Haeckel a mers și mai departe propunând adorarea științei în locul religiei.

Unii filosofi au materializat și morala socială deducând-o din istoria comparată a structurilor omenești: psihologia a desfăcut în elemente analitice procesul sufletesc indivizibil, a explicat căile care duc la formarea noțiunilor, a sentimentelor celor mai complicate.

Matematica, chimia, fizica, mecanica, geologia, etc., toate se conjuraseră contra religiei.

Nu mai rămânea acum decât încoronarea omului, ca rege al naturii, detronarea lui Dumnezeu și punerea înțelepciunii supreme pe piedestalul Dzeirii.

Urmând pe calea aceasta știința a produs rezultate uimitoare. Dar direcțiunea luată avea o singură țintă pentru toate, aflarea elementelor celor mai eficace pentru *distruhere* nu pentru

edificare. Adevărul acesta l-a confirmat peste măsură izbucnirea războiului mondial, în care știința a făcut cele mai îngrozitoare ravagii, lăsând pe urmele ei numai lacrimi și ruină.

Ca un uragan care mătură o pleavă așa au fost smulse din rădăcini toate prejudecățile noastre științifice și umanitariste. „Homo homini lupus” a apărut în toată hidoasa lui goli-ciune și din marile idealuri de altă dată nu mai rămăsese decât cenușe însângerată.

Progresul științei a fost transformat în arme ucigătoare contra oamenilor; devenise un mijloc de a produce instrumente de distruhere perfectă.

Și atunci a izbucnit cu vehemență reacțiunea. Cu neîncredere și disgust se uitau oamenii acum la zborul uriașelor pasări construite de mintea lui fără seamăn, la toate invențiile mari și mici, de sub apă, de sub pământ și deasupra pământului. S'au convins că există un domeniu inexplorabil. Știința, foarte utilă, nu intră în contact decât cu realitățile, iar sufletul este domeniul exclusiv al religiei.

S'a trezit sufletul omului.

Și acest suflet misterios nu-l explică îndestul știința, nu-i dă destulă consistență și nu-l poate tâlcui știința. E un tărâm unde nu pătrunde nici o cercetare, nici un examen din afară. În acest tainic colț stau ascunse puterile nesfârșite ale energiilor morale, gem tupilate personalitățile și se amestecă, într-o proporție misterioasă, divinul cu amanul.

Știința, cucerindu-și o împărăție imensă, s'a oprit deodată în fața unei bariere. Ce este dincolo de experiență? Ce este dincolo de individualitate? Unde se opreste procesul morții? La aceste întrebări nu răspunde știința, ci religia, care singură deține cheia acelor porți tainice, care duc drept în altarul inimii și al sufletului.

Și rezultatele s'au manifestat repede și se

manifestă și astăzi în plină putere. Massele poporului reclamă tot cu mai multă insistență refacerea sufletului prin religie. Sufletul cere hrană și o caută acolo unde o găsește.

Se accentuează meru că lumea s'a stricat și morala de după război este putredă. E adevărat, că ravagiile războiului au tăiat rane adânci în morala socială. Dar tocmai fenomenele la cari asistăm zilnic dovedesc că sufletul maseilor caută leac de vindecare prin religie. O simțim aceasta mai ales noi cari stăm în slujba problemelor religiei. Niciodată n'a fost râvna poporului de a zidi biserici, de ași reface pe cele vechi, de a-și câștiga preoți și de a-și fortifica credințele religioase, ca în vremile de acum. În sute de sate s'au făcut jertfe de milioane pentru refacerea instituțiilor religioase. Și aceasta confirmă teza de mai sus, că sufletul maseilor își reclamă rehabilitarea prin religie, nu prin știință.

Și tot acest adevăr îl confirmă și faptul că au luat ființă sectele religioase. Sufletul cere hrană cu insistență. Unde slujitorii bisericii au fost conștii de chemarea lor, au știut da poporului această hrană. Dar păstorii cei slabi și-au pierdut credințioșii pentru că aceștia s'au dus acolo, unde li-se îmbia hrana, pe care o căutau.

Trăim prin urmare o epocă de reacțiune religioasă. Immoralitatea ce se menține încă în societatea omenească e o rămășiță din război, și elementele cari caută să o menajeze în detrimentul statului și a neamului fac o acțiune artificială, care azi-mâne va trebui să se frângă cu pierderi foarte dureroase. Apele cristaline și sănătoase ale credinței religioase purificatoare au pornit să curgă la sate și de aci va veni și mântuirea.

Este datoria noastră a preoților să ne dăm bine seama de acest curent, de renaștere, să ne știm acomoda cerințelor lui, să-l știm ocroti cu trup și suflet, cu pricepere și stăruință, din straja dimineții până în noapte. Să ne dăm seama de marea răspundere, ce o avem față de Dumnezeu, față de memoria părinților noștri și față de binele urmașilor noștri. Pentru că evoluția reacțiunii merge înainte, iar pe cei ce nu vor ști să stea cu vrednicie la cârma, unde sunt puși, îi va mătura fără crutare.

Alitudinea religioasă a lui Grigore Alexandrescu

În Cluj a apărut de curând broșura „Grig. Alexandrescu exponent al ideii naționale” de Marin Dragnea. E o broșură scrisă cu multă căldură și pricepere, pe care o recomandăm preoțimei noastre. Prețul 30 lei. În cele ce urmează reproducem un capitol din această broșură.

Grigore Alexandrescu este un temperament profund religios, care privește viața pământească prin prisma concepției biblice. El crede cu temei în puternicia ziditorului întregului Cosmos.

Credința în divinitate intră în concepția despre viață a întregului românism. Ca întreg neorodul nostru dela orașe și dela sate, poetul își pune toată nădejdea în biruința aceluia, ce trăiește potrivit învățătorei messianice.

Credința în divinitate este un ipostas psihologic, care-și are o vie actualitate în sufletul nostru poporan. Această credință a fost vie în sufletul românesc dealungul tuturor veacurilor.

În numele concepției creștine marii noștri înaintași s'au sacrificat, au purtat războaie, au învins. Aproape la toate marile evenimente istorice cari au ocazionat afirmarea în fapt a ideii naționale, credința în Dumnezeu a stat alături.

Pentru izbândirea politică a statului nostru național și creștin aproape toți domnitorii cinstitori ai credinței, s'au încăerat cu oastea turcească.

Ori de câte ori Românul păsește la o faptă mai însemnată, imploră ajutorul Creiatorului.

De aceea, Alexandrescu imploră pe Creiator să-l ție în credință nestrămutată. Căci credința aduce cu sine tăria, mângăierea și speranța, elemente de care orice om are nevoie, pentru a răzbate printre greutățile acestei vieți.

Deși un sceptic Alexandrescu dorește întro-nărea binelui în viață. Însă, nu țintește la instaurarea binelui pentru persoana sa. Creștin adevărat, Alexandrescu se ridică gradat dela binele individual, până la realizarea binelui ce atinge universalitatea omenirii.

De aceea se roagă lui Dumnezeu, aproape într-o formă imperativă:

Fă să doresc de obște al omenirii bine.

Credința în Dumnezeu aduce cu sine dorința binelui aproapelui nostru. Credința aduce tăria

de a spune adevărul, oricât de dureros ar fi el. Și pornind dela o astfel de concepție, altoită pe o largă bunătate, poetul nostru național și creștin spune:

La oameni adevărul să-l spui fără sfială
De cel ce rău îmi face, de cea ce mă'nseală
Să nu îmi răzbun eu.

Căci răzburarea omenească e ca fumul, ce-l împrăstie vânturile aprige ale iernii.

Și convins de nimicincia vieții sale pământești, admirând grandoarea d-zecirei, Alexandrescu privește îndurerat micimea și efemeritatea vieții noastre pământești.

Și în fața contrastului dintre amploarea existenței Creiatorului și nimicincia traiului pământesc poetul spune cuprins de fiorii durerii:

Viața e o luptă, o dramă variată,
Și actu-i cel din urmă în veci e sângerat.
Moartea-l încoronază, moartea neîmpăcată,
Care în a sa cale pe nimeni n'a uitat.

Totuși deși filosofând asupra vieții care-i „o dramă variată”, Alexandrescu nu cade cu capul pe piept cuprins de desnădejde.

El speră. Speră într'o viață mai bună, mai creștinească și mai democratică. Speră într'un viitor mare care va încolți pe plaiurile românismului, pornind dela o robustă concepție ce si-a făurit poetul nostru național, despre virtuțile înăscute ale acestui neam.

Spune Alexandrescu în *epistola* către Voltaire, — care toată viața a avut o atitudine ciudată, față de eternul adevăr cuprins între rândurile cărții sfinte. Și tocmai pornind dela această atitudine dubioasă a lui Voltaire, Alexandrescu care este un creștin în sensul strict biblic, se întrecăbă mirat, cum luminoasa mințe a lui Voltaire, a fost în stare, să arunce anatema pe:

Acele naite cântări, acele gândiri ceresti
Care al firii stăpân el însuși le-a însuflat
Spre slava numelui său, poetului împărat.

Și cu atâta este mai greu de explicat atitudinea de ponegrire a creștinismului, cu cât în psalmii lui David, alături de adâncul înțeles creștin, stă o frumusețe artistică inimitabilă, și căroră Voltaire trebuia, să le simtă înălțimea lor estetică:

De nu ca om, ca creștin dar însă ca autor

Căci în aceste cântări afli: Idei, icoane. figuri...

Și tuturor scriitorilor, cari au gustat frumusețea psalmilor lui David, aceste cântări au servit ca izvor de inspirație:

Rasin pe care-l iubeai, din cle s'a adăpat;
Ruso pe care-l urai, adesea le-a imitat.

Tocmai asupra atitudinii neunitare a lui Voltaire accentuiază Alexandrescu. Voltaire pe unul îl „ura” pe altul îl „iubea”. Așa procedează orice om care stă departe de adevărul Scripturii. Pe când creștinul adevărat iubește pe semen totdeauna. În sufletul lui nu poate încolți nici odată ura.

Atitudinea frunțasilor omenirii cari n'au crezut în tăria adevărului creștin, necurmat a desorientat mulțimile, căroră le aducea lumina operilor lor. Această atitudine de negare a adevărului, de care vorbim, face pe cei umili să desnădăjduiască.

Omul de carte pune în locul credinței în Dumnezeu concepția altuia sau a sa proprie, despre Cosmos în genere. Umilul, însă, pierzând credința în Dumnezeu, pierde totul, deoarece el nu are, ce pune în loc. În fața alcătuirii Cosmosului el rămâne cu bratele încrucisate și numai știc, cum să se orienteze.

Omul simplu, lipsit de credință, este complet desorientat.

Pentru aceea, condamnă Alexandrescu pe Voltaire, pentrucă:

Nădejdea, rodul ceresc în inimi o ai călcat.

Și prin smulgerea credinței din suflete a adus în omenire „ucidere și desfrânări”.

Ucidere și desfrânări, iată ce-ți suntem datori!

În urma surpării temelilor de viață creștină. Căci Grigore Alexandrescu concepe morala individuală și socială, potrivit învățăturilor ce le-a împrăștiat, ca pe o sămânță roditoare, crucificatul de pe Golgotha. Iar întreg românismul intrat *aproape* între granițele sale etnice, crede în adevărul creștin așa cum au crezut toate generațiile de înaintași, ce au locuit peste cuprinsul Daciei.

Învățătura Bibliei totdeauna a fost motiv de acțiune în marile fapte ce le-a ocazionat ideea națională. De aceea noi imbinăm această învățătură, cu roadele ce le-a dat principiul *ideii naționale*, pozitive.

Meditații

(Din frantuzeste după Roger Hollard tatăl).

Credința fiind prezumțiune, supunere, abnegație, nu poate să aibă ca izvor, decât un obiect personal, viu, înzestrat cu gândire, cu voință, cu iubire, cu putere. Dacă este vorba de credință în sens absolut, obiectul acesteia nu poate să fie decât Dumnezeu, fiindcă și atributele acestuia sunt tot: gânduri, voință, iubire, putere, independență.

Omul fiind păcătos, în credința sa nu poate să aibă pentru păcat decât un Dumnezeu care îi iartă totul și îl mântuiește de puterea păcatului.

Omul având multe suferințe, nu poate să aibă pentru suferință decât un Dumnezeu care îl va mântui de această.

Omul fiind pătimas și neputincios și a-și înfrâna patimile prin el însuși, atunci obiectul credinței lui nu poate să fie decât un Dumnezeu care îi împărtășește puterea absolut victorioasă.

Omul având porniri de ură contra semenului lui, obiectul credinței lui nu poate să fie decât Dumnezeu care împacă pe oameni între ei.

Omul trebuind să moară, obiectul credinței lui nu poate să fie decât Dumnezeu care îl mântuiește de moarte.

Aceasta exclude orice alt idealism, pentru că adevăratul Dumnezeu, Dumnezeu care îi trebuie omului, singurul Dumnezeu în care el poate crede își are realitatea sa în viața omului, și în istoria lumii.

Aceasta exclude deasemenea orice altă sugerare a obiectului de credință într-o faptă măreață sau pentru o persoană istorică. Când eu zic: Cred în Isus Cristos, eu vreau să zic că cred în Dumnezeu care s'a relevat nouă prin Isus Cristos și care m'a înălțat și pe mine prin Isus Cristos din starea păcatului în care mă aflam. Eu vreau să zic, că cred în Dumnezeu și în Sfântul lui Spirit, care deși purcede dela el, totuși trăește din veacul veacurilor.

Credința mea nu este independentă de Revelațiune și de adevărata Mântuire așa cum mi-o arată și Scriptură. Aastă Revelațiune, această Mântuire, nu sunt simple simboluri ale lui Dumnezeu; acestea sunt acțiuni palpabile ale Lui și în sens derivat eu cred în aceste acte, iar în sens absolut, eu nu am decât un singur Dumnezeu în care cred.

Dacă cineva se îndoește și încearcă de a ști

dacă acest Dumnezeu există, sau nu, acestuia i se poate spune: Însăș faptul că tu ai această putere de a cerceta în plină libertate un lucru oarecare, dovedește îndeajuns că esti o frântură din putera nemărginită.

* * *

Acel dintre oameni care nu a încercat niciodată ca să se mărturisească sincer, acela nu va putea niciodată să facă nimic contra forurilor lui, contra înclinărilor și acțiunilor sale rele.

Un om la care simțul frumosului nu va fi deșteptat (nu zic de un om — la care simțul acesta nu există fiindcă astfel de oameni nu am cunoscut), va rămâne indiferent în fața unui tablou de Grigorescu, în fața unei catedrale în stil bizantin clădită în epocile mari, la auzul simfoniei în do minor, la răsăritul soarelui de pe Ceahlău sau la ridicarea lunii din largul mării.

Un om la care simțul binelui nu este deșteptat va merge alături de bunătatea blândului, Ioan-Gură-de-aur ca și cum ar trece alături de orice om de rând. Pentru a recunoaște prezența și activitatea lui Dumnezeu prin Isus Cristos, trebuie să avem un spirit treaz care întărește adevărata vocațiune a omului, dreptatea și curățenia sufletească demnă de acela care ne este tată. Să ne fie foame și sete de a câștiga această vocațiune.

* * *

Credința nu este idee. Ea este un act al acciunii centru pe care Sf. Scriptură îl numește inimă. Pe aceasta nu o poate împiedeca în activitatea ei implicarea unui element intelectual. Pentru a avea încredere, pentru a putea fi ascultători, pentru a fi darnici, pentru a iubi pe alții și a ne iubi pe noi înșine, trebuie să știm multe, dar aceasta nu este știința noastră cea adevărată care ne poate mântui; pur și simplu, aceasta e numai o știință, o părțică dintr'un tot. Singură aceasta este o știință cea mai de preț: „La începutul tutaror, totuș Dumnezeu a avut grija ca să pue condițiunile de început tuturor, unde libertatea morală își va avea partea ei: „Dacă cineva voeste... va recunoaște-o”.

* * *

Pentru a cunoaște ordinea morală, pentru a constata ceea ce-ți lipsește, pentru a te împuținești, pentru a-ți întări voința, pentru a fi gata în săvârșirea unui bine, pentru a-ți însuși virtutea, pune-te la încercare și dacă vezi că nu este ceea ce ai dorit, mai deschide încă odată

evanghelia: citește, roagă-te, ascultă cuvântul ingerilor, iată totul. Fii de ordine, dacă vrei să te recunoască ordinea.

* * *

În fapte se ajunge la recunoașterea obiectului credinței în partea lui esențială. Renunță la un păcat, căește-te, dă mulțumirea cuvenită celui ce i se cuvine, compătimește, și vei avea mulțumirea sufletească pe care ai dorit-o. Nu întârzia; pânza corabiei mântuitoare s'a ridicat.

C. Dumitrescu, stud. teolog.

ȘTIRI

Sfințirea bisericii din Vad. Astăzi în 20 Sept. se săvârșește din partea P. S. S. episcopului nostru cu solemnitate deosebită sfințirea bisericii din Vad, vatra vechei noastre episcopii de sub ctitoria marelui voevod Ștefan cel Mare și Sfânt. Pentru înălțarea și eternizarea acestui moment de însemnătate istorică a sosit I. P. S. patriarhul Miron, care ia parte activă la această festivitate, precum și alte persoane marcante ale vieții noastre bisericești.

* * *

O misiune a patriarhiei din Constantinopol. În săptămâna trecută a sosit în București delegația patriarhiei din Constantinopol, care a adus cu sine actele oficiale pentru înălțarea bisericii creștine ortodoxe din România la demnitatea de Patriarhie.

Misiunea a fost primită la Constanța de către d. prof. dr. Drag. Demetrescu.

Delegația a fost primită cu onorurile cuvenite de I. P. S. patriarhul Miron și dl. Ministru Lapedatu. Din București delegații au plecat la Varșovia, unde în zilele de 16, 17 și 18 Sept. au avut loc festivitățile proclamării autocefaliei bisericii creștine ortodoxe din Polonia.

* * *

Ajutorarea coloniștilor. Guvernul a încredințat ministerul domeniilor să folosească împrumutul de 50 milioane lei și pentru ajutorarea coloniștilor din județele: Timiș-Torontal, Arad, Bihor, Dobrogea-Nouă și Bucovina.

* * *

Distincție. P. S. S. episcopul nostru Nicolae a distins pe preotul nostru Ion Popa din Bucer-

dea-vinoasă cu dreptul de a purta brâu roșu, în vederea meritelor ce și le-a câștigat ca păstor al acelei parohii.

* * *

Apel. Preotul D. Voniga din Ghioroc lângă Timișoara a publicat în anul trecut un apel, în care a solicitat cooperarea tuturor scriitorilor, la opera ce o alcătuiește sub titlul „Galeria Scriitorilor Bisericești” și care va cuprinde viața și activitatea scriitorilor bisericești, dela veacul al 15-lea până în prezent.

Cum lucrarea, contemplată în 2 volume, e în progres spre a fi terminată, și pentru evitarea unor lacune ce ar putea obveni, în lipsa de informații complete, — știința sa apelează din nou către toți scriitorii bisericești, cari încă n'au răspuns primului apel, ca să binevoiască cu toată urgența a-i trimite datele cerute în acel apel.

* * *

Nou monah. Dl. Dr. Vasile Stan, directorul școlii normale „A. Șaguna” din Sibiu a fost primit în tagma monahală și a fost tuns de monah, pe lângă ceremonialul prescripș, de către egumenul mănăstirii Cozia.

* * *

Premiul Nobel. Ziarele din străinătate anunță că premiul păcii se va da în anul acesta arhiepiscopului din Upsala Dr. Nathan Söderblom pentru activitatea sa merituosă întru realizarea păcii prin biserică.

* * *

Liga Națiunilor. Adunarea Ligei Națiunilor este în curs. În toate comisiunile alese sunt și delegați români, manifestându-se prin aceasta importanța României în politica mondială.

România este reprezentată în comisia juridică prin dnii Titulescu și Djuvara, în cea tehnică prin dnii Sextil Pușcariu și Conțescu, în a desarmării prin dl. Djuvara, în cea financiară prin dl. Petrescu-Comen, în a chestiilor sociale prin dra Văcărescu, iar în cea politică prin dl. Petrescu-Comen.

* * *

Constătuire. În zilele de 28 și 29 Sept. a. c. se va ținea în București o constătuire a clerului, în care se vor lua în discuție problemele:

1. Coordonarea mijloacelor pentru combaterea sectelor.
2. Chestiuni profesionale.

Ceice doresc să ia parte sunt rugați să se înștiințeze imediat ca să poată fi găzduiți, trimițând totodată și suma de 30 lei pentru diverse cheltuieli.

Răspunsurile se vor trimite pe adresa Asociației, Strada Leonida No. 3.

Ar fi de dorit să ia parte la această consfătuire cât de mulți preoți.

* * *

Baptiștii. Cu ocazia congresului dela Stockholm, în ziua de 22 August, delegații ortodocși ai congresului au fost poftiți la o masă mare din partea Consiliului Federal al Bisericilor din America. Aceasta s'a făcut anume pentru a prinde o legătură mai vie cu biserica ortodoxă. Aci au vorbit Dr. Macfdorland, Dr. Cadman, Mitropolitul Nicolae dela Sibiu, episcopul bulgar Paise, pr. dr. Tankov din Sofia, prof. Ghcorghevici, Belgrad și d. Ispir.

S'a cerut americanilor ca, pentru buna pace cu ortodocșii, să nu mai trimeată misionari pentru propagandă adventistă și baptistă în Europa. Aceste cuvinte spuse de episcopul Paise și mai cu seamă de d. Ispir, au avut darul de a aduce lămuriri prețioase. Americanii au spus că adventiștii și baptiștii de care ne plângem nu fac parte din Consiliul Federal. De adventiști în America nici nu se bagă de seamă că există. Baptiștii cu propaganda sunt alții decât cei din Consiliul Federal. Sunt așa ziși baptiști liberi.

Declaratiile acestora confirmă pe deplin convingerile noastre că propaganda sectară din țara noastră are un caracter curat de irendentism politic. Dacă ar fi să punem temei de încredere în aceste declarații, atunci ar urma că țara noastră este în drept să ia cele mai severe măsuri contra tuturor sectarilor, ca elemente periculoase pentru liniștea și propășirea statului.

* * *

Apel. Intre multele acte de importanță istorică din vremea războiului este fără îndoială și organizarea legiunii române din Praga în Octombrie 1918. Astfel de momente trebuc cernizate.

Deci, subsemnatul, ca cel mai mic, care am fost fericit a-mi oferi modestele servicii în calitate de adjutant al Legiunii, mă simt îndemnat a face apel la toți domnii și toți subofițerii foști membri în „*Legiunea Română din Praga*” a adera la dorința de-a redacta o broșurică, care să cuprindă întreaga activitate a Legiunii.

Pentru înjghebarea unei astfel de lucrări doresc a aduna materialul necesar și în acest scop, rog pe fiecarele să-mi trimită o fotografie dimpreună cu o scurtă schiță asupra amintirilor ce păstrează, precum și cu indicarea serviciilor prestate ca *Legionar*, la adresa Gavriil Câmpeanu, preot înv. Gălbăia, jud. Sălaj.

* * *

Defaimatorii țării. Este în Tara Românească o tovărășie, numită „Uniunea Evreilor Pământeni” al cărei scop este apărarea evreilor din România. Președintele acestei tovărășii, Adolf Stern, fost redactor al ziarului jidovesc „Adevărul” din București, și câteva rudeni de ale lui, au plecat în anul 1915 în lumea largă, pentru ca să lucre împotriva României. Ticăloșiile acestor oameni sunt acum date pe față de dna Elena Th. Protopopescu în o carte: „*Origina și aspectul problemei evreiești din România*”. Citind cartea aceasta, poate vedea oricine ce primejdiosi sunt acești indivizi pentru țara noastră

* * *

O invenție românească. Inginerul român Radu Stoica a inventat un aeroplan nou care are însusirea de a pluti și pe apele mării. Acest hidroavion se poate înălța până la 4000 metri, are putere de 300 cai și o viteză de 180 km. pe oră.

Hidroavionul este construit pentru uarmată, și de aceea el va putea ridica trei persoane, are mitralieră, radiotelegrafie și radiotelefonie, un aparat pentru distilarea apei de mare necesară radiatorului, un dinam pentru iluminat și diferite aparate de bord.

Este construit aici în țară și experiențele făcute cu el în săptămâna trecută la Constanța au fost pe deplin satisfăcătoare.

* * *

Ștefan Meș: Relațiile Mitropolitului Andrei Șaguna cu Românii din Principatele Române. (Biblioteca Sămănătorul No. 97. Arad. Prețul 5 lei).

Măreța figură a Mitropolitului Andrei Șaguna a tentat condeiul tuturor istoriografilor români. Dl Ștefan Meș, unul dintre cercetătorii trecutului românesc, nu putea să nu-și îndrepte ostenele spre multipla activitate a marelui arhieru. Cu prilejul aniversării de 50 ani dela moartea Mitropolitului Șaguna (în 1923), s'a scris studiul de față, în care ne înfățișează

relațiile pe cari le-a avut Șaguna cu toți frun-tașii vieții bisericești, culturale și politice din România.

Din aceste pagini, figura lui Șaguna ne apare cu toată grija ei de fiecare zi pentru interesele superioare ale neamului nostru și ale bisericii noastre străbunc.

Din scrisorile adresate capilor bisericii românești de peste Carpați și altor români de bine, se vede imensa râvnă ce o punea Șaguna în serviciul culturii românești.

Aceste contribuții aduse istoriografiei românești trebuiesc cunoscute de toți aceia cari se interesează de trecutul neamului nostru și de figurile istorice cari ne-au pregătit desrobirea.

* * *

Aviz. Am dat la tipar cartea „*Mângăierea bunului creștin*”, o carte de 200 pagini 8°, care va cuprinde învățături creștinești, explicând evangheliile tuturor Duminecilor de peste an și tratând însemnătatea sărbătorilor. Va fi o carte de mare ajutor preoților la predici, scrisă pe înțelesul poporului dela sate și în acelaș timp și o lectură folositoare pentru orice bun creștin. Prețul cărții va fi de 60 lei, plus 4 lei porto recom. Pentru ceice abonându-o, vor trimite banii înainte, prețul va fi numai de 50 lei, plus 4 lei porto recomandat. Pentru abonații cari vor cere să li-se expedieze cu ramburs, se va socoti prețul de 50 lei, plus spesele postale. — **Septimiu Popa**, profesor de religie, Cluj, Piața Mihai Viteazul 31.

* * *

Presa: Asupra situației de astăzi a presei ne putem face idee din statistica următoare: In anul trecut au apărut în România întregită 1090 publicații periodice dintre cari 657 ziare și 433 reviste. Din acestea au fost: 471 ziare românești, 1 albanez, 50 germane, 3 armene, 3 bulgare, 5 franceze, 4 grecești, 93 ungurești, 6 evrești, 1 polonez, 17 rusești, 1 sârb, 2 turcești. Reviste: 360 românești, 1 albaneză, 21 germane și 51 ungurești.

* * *

Incunoștințare. La 27 Sept. a. c., Despărțământul Cluj, a Asociațiunii de Cultură „Astra”. urmând a face o excursiune la Iași, cu care ocaziune să întoarcă vizita Ateneului popular Tătarasi, acei ce doresc a lua parte la excursie: intelectuali, profesioniști, persoane din societate, etc., sunt rugați a se înscrie la sediul Des-

părțământului, Liceul Regina Maria, Cluj, până la 25 luna corentă. Escursia va dura, cu drum cu tot, 4—5 zile și cheltuielile de fiecare persoană, s'au socotit până la 1000 lei. Dela Cluj la Iași și înapoi, excursioniștii vor avea tren special, dacă numărul lor va fi de cel puțin 300 de persoane.

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu -- -- 12.-- Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhaudu -- 10.-- Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim -- -- 8.-- Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma -- -- -- 2.50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna” II. și III. à 20 lei, pentru membri -- -- -- 16.-- Lei

No. 5595—1925.

ORDIN CIRCULAR.

Pentru ca să putem achita la mâna preoților noștri competențele pe pătrarul III 1925, îndatorăm pe fiecare preot, ca să achite darea către stat -- și despre aceasta să ceară o adeverință oficioasă dela oficiul de dare (primărie), că de fapt a achitat darea și nu are nici o restanță pe acest an.

Adeverinta aceasta o trimite parohul oficiului protopopesc, iar acesta înaintează dela toți preoții toate adeverințele cu un singur raport.

Dacă s'ar întâmpla, ca un preot să neglige înaintarea în 8 zile, protopopul e îndatorat să esmită pe spesele lui un comisar, care să procure adeverința despre plătire -- și în caz că nu a plătit darea, ne va raporta cu cât este în restanță, să trimitem banii de aici și să obținem chitanța, ca să nu suferă toți preoții pentru unul-doi, neglijenți.

De sine înțeles, că acest caz din urmă îl vom considera de transgresiune și îl vom pedepsi în cale disciplinară, pentru neîmplinirea datorințelor oficiului.

Fiind vorba de interesul propriu al tuturor

preoților, așteptăm împlinirea ordinului nostru cu toată seriozitatea.

Cluj, la 15 Sept. 1925.

Nicolae, episcop.

No. 345—1925.

3—3

CONCURS REPETIT

Pentru postul vacant de paroh în parohia de cl. I. Borgomijloceni, în tractul Bistriței, prin aceasta se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea salariului dela stat;
2. Sesiunea parohială 11 iug. 720 st. cu prospecte de a fi întregită; — folosința alor două cimitire;

3. Casă parohială cu supraedificate economice în stare bună, grădină;

4. Venitele stolare obișnuite majorate conform împrejurărilor de astăzi.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile legal documentate la oficiul protopopesesc al Bistriței și au voie a se prezenta și în comună pentru ca să facă cunoștință cu poporul.

Se observă că, fiind parohia de cl. I., în lipsă de reflectanți corespunzători, vor fi admiși și de cei cu clasificarea pentru parohii de cl. II, dacă vor fi obținut încuviințarea dela Ven. Consistor.

Bistrița, 26 August 1925.

Oficiul protopresbiteral în conțelegere cu comitetul parohial

Grigore Pletosu, protopop.

No. 266—1925.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de preot din parohia de cl. I. Trăznea aparținătoare tractului Unguraș, se ublică nou concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Locuință în natură, cu supraedificate și $\frac{1}{4}$ jug. grădină;

2. Sesiune parohială de 52 jug.;

3. 2 vici cu cucuruz cu cocianul și o zi de lucru dela fiecare casă;

4. Venitele stolare obicinuite;

5. Intregirea dela stat conform celor cuprinse în coala B.

Reflectanții la acest post își vor înainta scrisurii oficiu protopopesesc în termenul deschis

cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare și pe lângă observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Unguraș, la 20 August 125.

Oficiul protopresbiteral în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioil Ghiurițan, protopop.

No. 343—1925.

2—3

CONCURS

Devenind vacant postul de paroh în parohia de cl. I. *Borgorus*, în protopopiatul Bistriței, pentru întregirea aceluia se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea salariului preoțesc dela stat.

2. Sesiune parohială 20 jug. fânaș și 1 și jum. jug. arător.

3. Stolele obicinuite.

4. În lipsă de casă parohială, comuna se va îngriji de locuință corespunzătoare.

Reflectanții la acest post își vor trimite cererile regulamentar documentate la oficiul protopopesesc ort. rom. în Bistrița și au voie a se prezenta în comună spre a face cunoștință cu poporul.

Bistrița, 21 August 1925.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

Grigore Pletosu, protopop.

Nou apărut!

Cea mai bogată carte de rugăciuni

„Căparea Fericirii”

de: **G. Mânzat preot**

cu tot felul de rugăciuni ocazionale
în 364 pagini la

Librăria ANCA Cluj.

PREȚUL:

Cartonată 85.—. În pânză 140.—.
În piele lux pentru dame 280.— și 350.— Lei.

„Predici la Morți”

de: **prot. I. Marga**

45.— Lei.

5—20

La comandă anticipați prețul plus 10 Lei porto.